

Dronning Ingridip Napparsimmavissua

Tarnikkut Nappaatilinnut Immikkoortortaqarfik A1

7. december 2023

All. nr./brevnr.:

2022-900-0001-37

Sull./sagsbeh.: MH/AB/jh/kl

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi A1-imi OPCAT tunngavigalugu misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi A1-imi (matuma kingornatigut A1-imi taaneqartartussami) Nuumiittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuiartortunit 6. aamma 7. september 2022-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandip OPCAT pillugu isumaqatigiisummut ilassut tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasissutissat nalunaarusiamut ilanngussamiittut innersuussutigaaqka.

Misissuiartortut tassaapput fuldmægtig Maliina L. Hansen, fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard aamma oqalutsi/nutserisoq Gerda Kreutzmann Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut immikkut siunnersorti Peter Kristian Hjaltsan Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutimeersoq (Institut for Menneskerettigheder) aamma nakorsaaneq Karin Meyer DIGNITY – Dansk Institut Mod Torturimeersoq peqataapput.

Nakorsaaneqarfiup, peqqinnissaqarfiup kiisalu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup sinniisaat misissuinerup naggataata tungaani najuupput.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

A1 aamma Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik nalunaarusiamut missingiut manna pillugu oqaaseqaammik saqqummiussinissaminnut periarfissinneqarput. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataat e-mailikkut 8. august 2023-mi ilanngussartallit tiguakka. Tamatumunnga atatillugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup oqaatigivaa aamma peqqinnissaqarfimmi aqutsisut oqaaseqaataat piniarneqarsimasut. Oqaaseqaatit taakku nalunaarusiami pisariaqartortai ilanngunneqarput.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

A1 misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 22. april 2022-mi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 11. juli 2022-meersutigut tigullugit. A1 tamatumunnga atatillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuissamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik aamma Nakorsaaneqarfik misissuiartussamaarnermik allakkatigut 11. juli 2022-meersutigut ilisimatinneqarput. Naalackersuisoqarfiup Nakorsaaneqarfiullu misissuinerup ilaani erseqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi alapernaasertutut peqataasinnaanerat tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa, tamannalu Naalackersuisoqarfiup Nakorsaaneqarfiullu kissaatigippassuk ilisimateqqullunga.

A1 najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu A1-imit tiguakka.

A1-imi pisortaqatigiit sinniisaat, tassaasut nakorsaaneq peqqissaasuunerlu, misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut tal-

limat, uninngasut sisamat ilaquataasorlu ataaseq misissuiartortunit ataasiakkaarlugit ataatsimoortukkuutaarlugilluunniit oqaloqatigineqarput.

A1-ip initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. A1 pillugu ataatsimut oqaatigisassat

A1 Dronning Ingridip Napparsimmaviata Nuummiittup tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfigaa ammasoq.

A1 ammasumik matoqqasumillu immikkoortorta qarpoq. Init peqqissarnermut ilaatillugu sammisassaqartitsiviit A1-imut ilaapput, taakku init quleriaat allersaanni inissisimapput.

A1 najugaqartunut 12-inut ineeqqanut ataasiuttarissanut marluuttarissanullu agguataagaasunut nalinginnaasumik inissaqarpoq. Misissuinerulli nalaani sulisussaaleqineq peqcutigalugu inissat arfineq pingasuinnaat atorineqarput.

Misissuinerup nalaani uninngasut arfineq pingasuupput, matumani uninngasoq 14-inik ukiulik ilanngullugu.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

A1 pingaarnerusutigut pitsaasumik paasisaqarfigaara. Uninngasut sulisullu, taamatuttaarlu uninngasut, akornanni pitsaasumik attaveqatigiittoqarnera misissuiartortut takusinnaavaat. Uninngasut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut amerlanersaasa A1-imiinnertik nuannaralugu oqaatigaat.

Pingaarnerusutigut paasisara unaavoq sulisut, sinaakutassiissutigineqartut iluanni, uninngasunut ataatsimut isiginnilluni katsorsaaneramik ingerlatsiniartut, pisullu ilaanni arlalinni immikkoortorta qarfiup pisussaaffiligaanera ilinniarsimallu sinnerlugit iliuuseqartartut. Isumaqarpunga A1-imi sulisut taamatut periaaseqarnertik suliniuteqarnertillu pillugit assut nersualaarneqartariaqartut.

Tamatumunnga peqatigitillugu paasisara unaavoq sulisussarsiniartarnek, sulisunik tigumminiinnarniartarnek aningaasaliissutigigullu atugassiissutit eqqarsaatigalugit ajornartorsiutit killissaa tikillugu A1-imut ilungersortitsisuusut. Aammattaaq paasisara unaavoq A1-ip suliassaqarfimmi iluani katsorsaanikkut suliaminik isumaginnissinnaajunnaarnissaata tungaanut piffissaq apeqqutaaginnalersoq, sulisut pingaaruteqartumik inissisimasut napparsimasaannarpata, sulisussarsiniarneq iluatsinngippat imaluunniit tarnikkut nappaatinik katsorsaanermik misissuinermillu pisariaqartitsineq allanngortinneqanngippat. Isumaqarpunga tamanna napparsimasunut A1-ip ikiussallugit sullissassaannaanuunngitsoq, aammali inuiaqatigiit tungaanit pingaarnerusutigut isigalugu, ernumanartorujussuusoq.

Aammattaaq paasisara unaavoq A1-ip illutai/initai ullutsinnut naleqqukkunnaavissimasut tulluurtuunatilluunniit. Ajornartorsiut taanna sinerissami misissuininni allani takugajuttarpara. Maluginiagarali unaavoq ajornartorsiut taanna A1-imi immik-kut malunnartoq.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku tulliuttuni imm. 5-imit 14-imut allaaserineqarput.

5. Tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqaarfiup A1-ip initai

Ombudsmandip A1-imi kingullermik misissuineri tulleriinneri malillugit 21. marts 2012-imi aamma 6. april 2017-imi ingerlanneqartut pillugit nalunaarusiani kaammattuutit misissuiartortunit aallaqqaasiutitut uterfigeqqinneqarput. Nalunaarusiani taakkunani ilaatigut oqaatigaara isumaqartunga ineeqqat ataasiuttarissat immikkoortortamilu matoqqasumi init ataatsimoortarfiit tujorminartuusut.

Kingullermik 2017-imi misissuineq pillugu nalunaarusiami imatut kaammattuuteqarpunga:

“Kaammattuutigeqqippara – nakorsat sulineranni taamaattussaataasut ataqqillugit, matumani inip atorneqarfia ilanngullugu eqqarsaatigalugu – immikkoortortami matoqqasumi ineeqqat ataasiuttarissat aaqqissuunneqarnermikkut pisatsersugaanermikkullu pitsanngorsarneqarnissaat pilertornerpaamik suliniutigineqassasoq, inilluunniit qali-

paatinik "qiimanarnerusunik" qalipanneqarnissaat, naleqquttunik assialersorneqarnissaat qaammaqutillu iluarnerunissaat isumaliutersuutigineqassasoq.

Taamatuttaaqa kaammattuutigeqqippara immikkoortortami matoqqasumi ataatsimoorluni isersimaartarfiup pequsersorneqarnerata avatangiisaasalu pitsaanerulersinneqarnissaasa suliniutigineqarnissaat isumaliutersuutigineqassasoq."

Pisortaqatigiit oqaatigaat A1-ip pingaarnerusutigut sinaakkutai misissuinermit kingullermit allannguuteqarsimangitsut, inilli aaqqissuussaeneri eqqarsaatigalugit ataasiakkaatigut pitsanngorsaasoqarsimasoq, soorlu immikkoortortami matoqqasumi qalipaaneq, immikkoortortamut matoqqasumut igalaanik assersuineq il.il. Ininik aaqqissuussinermi suliniutit arlallit naammassineqarsimangitsutut isikkoqartut misissuiartortunit A1-imi misissuinermit maluginiarneqarput.

Uninngasut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut inini avatangiisit ajornartorsiu-
taasutut oqaatiginngilaat. Taakkua A1 pingaarnerusutigut isigalugu iluarisimaar-
paat. Uninngasulli marluk ineeqqat, pingaartumik aasaanerani, igalaavi saagoor-
lugit pitsaanerumik taartuutinneqarnissaat kissaatigaat.

Misissuiartortut misigaat inini pingaarnerusutigut avatangiisit, init inissisimaffii
A1-illu naleqqutinngitsumik aaqqissugaanera pisortaqatigiit sulisullu sinnerisa
assut nukillalaarnarigaat.

Pisortaqatigiit assersuutitut oqaatigaat meeqqanut inuusuttunullu immikkut im-
mikkoortortaqanngitsaq, taamaalillutillu taakku inersimasut, nalinginnaasut tar-
nikkullu napparsimasut eqqartuussaallutik uninngatinneqartut ineqatigalugit u-
nitsinneqariaannaasartut.

Aammattaaq ineeqqat marluuttarissatut aaqqissuunneqarsimapput, tamannalu
katsorsaanikkut siunertamut naapertuutinngilaq. Ineeqqani marluuttarissani
taakkunani uninngasut assersornissaat ajornakusoortuuvoq. Tamanna uninnga-
sut akornanni aporaannernut annertusaataasinnaavoq.

A1 inimik immikkut pulaartarfeqanngilaq, nakorsat uninngasullu oqaloqatigiittarfiannik ineeraqarani utaqqisarfeqaranilu, allanit tusaaneqarani/isigineqarani isersimaffiusinnaasunik.

Pisortaqatigiit taamatuttaa qqaatigaat A1-ip pissusissavimmit ingerlannginnera initatigut avatangiisit nassatarigaat, taamaattumillu uninngasut katsorsaanerup tungaanit isigalugu suli piffissanngunngitsoq aamma angerlartinneqarajuttartut. Taamaattumik A1-imut unitsitseqqinnerpaalussuit tamatuma toqqartumik kingunerisarpai.

Pisortaqatigiit oqaatigaat initatigut avatangiisit sulisunut nanertuisuusut, initatigut avatangiisit sulisussarsiniarnermik sulisunillu pisariaqartunik tigungminniinnarniarnermik ajornakusuulersitsisuupput. Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut arlallit taamatuttaa qqaatigaat suliaminnik ingerlatsinermi initatigut avatangiisit pitsaanerunissaat kissaatigigitsik.

Kiisalu pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfiup nutaap qangali utaqqilersimasamik inaarlugu 2024/2025-mi suliarineqarnissaa naatsorsuutigigitsik. Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfiup nutaap pilersarusiorneqarnera suliariumannittussarsiuunneqarneralu ilaatigut pingaarnersiulluni aningaasaqarnikkut politikkikkullu tullerriaarineq pisutigalugu ukiorpassuarni kinguarsarneqarsimapput.

Misissuininni kingullermi 2017-imi pisumi pisortaqatigiit oqaatigaat A1-ip masakkut atorineqartup suli ukiuni pingasuni-sisamani atorineqarnissaa naatsorsuutigineqartoq, tamatumalu kingornatigut tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfik nutaaq atorineqalissasoq. Tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfiup nutaap pilersarusiorneqarnerata aallartinnissaa 2018-imi januarimi pissasoq taamani naatsorsuutigineqarpoq.

A1-ip initatigut pingaarnerusutigut sinaakkutai pillugit oqaatigineqartut maluginiarpakka.

Pisortaqatigiit sulisullu A1-ip initatigut naleqqutinngitsumik aqqissuunneqarnera naleqqutinngitsoq pillugu nukillalaarnartitaat paasilluinnarpakka.

A1-imi meeqqanut inuusuttunullu immikkut immikkoortortaqaanginnera ernuma-nartutut isigaara.

Iluaqutaanngitsutut isumaqarfigivara innersuussutima 2012-imi aamma 2017-imi uteqqinnissat, isumaqarama A1-imi sulisut alloriarsimasut immikkoortortaqarfimmik initatigut pitsanngorsaaniarnermi ajornanngitsumik pisinnaasutigut.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, naalakkersuisoqarfimmit isumaqatigineqartoq A1-ip initatigut aaqqissuunneqarnera naleqqutinngitsoq. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiuttaaq oqaatigivaa tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfissaq nutaaq suliariumannittussarsiuunneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq januar 2024-mi pisinnaasutut, aamma illutassaa nutaaq 2026-p qiteqqunnerani tunniunneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup aamma oqaatigivaa peqqinnissaqarfimmi aqutsisut oqaloqatigineqassasut, tassani paasiniallugu suliuniutit suut aallartinneqarsinnaanersut maannakkut immikkoortortaqarfiusumi pissutsit pitsaanerulersinniarlugit, tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfittaasap atulernissaata tungaanut.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

6. Sulisut

Tarnip nakorsaanik ataavartumik atorfeqartitsisoqanngilaq

Allakkiaq misissuineq sioqqullugu A1-imit tiguara, taannalu A1-ip ukiumi kingul-lermi suliatigut pingaarnertut ajornartorsiutigisaasa allaaserineqarnerannik ilaati-gut imaqarpoq.

Pisortaqatigiit allakkiami tassani oqaatigaat A1 nakorsanik tarnikkut nappaatili-nik katsorsaanermik immikkut ilinniagaqarsimasunik ataavartumik atorfeqarti-taasunik peqanngitsoq. Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat inersimasunik

tarnikkut nappaatilinnik katsorsaanneri nakorsaanerit 3,8-nut inuttassaartoq, misis-suinerulli nalaani nakorsaaneq ataasiinnaq inersimasunik tarnikkut nappaatilinnik katsorsaanneri taartaasutut qaammatini pingasuni atorfeqartitaasoq. Taamaalil-lutik tarnip nakorsai pingasut-sisamat A1-imi atorfeqartitaasariaqaraluarput, taa-maattoqarsimangisaannarlunili. Pisortaqatigiilli ilassutitut oqaatigaat nakorsat inuusunnerusut nakorsatut immikkut ilisimasalittut ilinniagaqarsimangitsut atorfinitsinnissaat A1-imut ajornannginnerusimasoq. A1-ili nakorsanut taakkununga inissaqartitsinnngilaq, tassami taakku allaffissaqartin-neqanngimmata ineeqqanillu oqaloqatiginnittarfissaqartinneqanngimmata.

Pisortaqatigiit tamattutaaq oqaatigaat napparsimasunik misissuinerit siviluneru-nerat, misissuinerit pitsaassuseqanerisa allanngorannerat kiisalu katsorsaanerit nakorsaasiunneqartartullu ingerlaavartuunnginnerat A1-imi nakorsamik tarnik- kut nappaatinik immikkut ilisimasalimmik aalajangersimasumik atorfeqartitsin- ginnerup toqqartumik kingunerigai. Sulisunik qunusaarisarnerit annersaasar- nerillu amerliartortut. Naliliisoqarpoq tamanna sulisut taarseraannerujussuisa nassatarigaat. Tarnikkut nappaateqarlutik uningasut inunnik ilisarisinnaasamin- nik avatangiiseqarnissartik pisariaqartittorujussuuat. Taamaangippammi i- maassinnaavoq uninngasut nakorsaatit iisassatik iinngitsooraat, taamaalillunillu katsorsaaniarneq (suli) ajornakusoornersarluni.

Pisortaqatigiit naggasiutaasumik ataatsimeeqatigineqarneranni ilaatigut Nunatsinni Nakorsaaneq aamma najuuppoq. Nakorsaannerup oqaatigaa nakorsat pinngitsaaliiner-mik atuisoqarnissaanik akuersisussat siusinnerusukkut pinngitsaaliinermut tun-ngasunik suliaqartarsimangitsut – sulisoqarniarnermi pissutsit pissutigalugit – atorfeqarnerat Nakorsaaneqarfiup ajornartorsiutitut isigigaa. Tamanna Nakor-saannerup pitsaassuseqartitsinerup qaffasissusia, nakkutilliineq napparsimasunul-lu uninngasunut pinngitsaaliinermik atuinermik kingusinnerusukkut misiliineq eq-qarsaatigalugit ernummateqarnerminik oqaatiginninneratut paasivara.

Pisortaqatigiit oqaatigaat sulisussarsiniarnermi ajornartorsiuterpassuit uninnga- sunut sulisunullu assut nanertuutaasut.

A1-imi sulisussarsiniarnikkut ajornartorsiuterpasuaqarnera pissutigalugu A1-imi nakorsanik tarnikkut nappaatinik katsorsaaneermik (psykiaterimik) immikkut ilisimasalinnik ataavartumik atorfinitsitsinissamut periarfissaqannginnera ernumartorujussuartut isigaara. Naliliivunga tamanna napparsimasunik katsorsaaneerup pitsaassuseqartinneqarneranut ajoqutaasoq, A1-imilu sulisut sinnerinut pisariaqanngitsumik nungullarsaasoq. Tamanna suliffeqarfippassuit oqartussaasorpassuillu ajoraluartumik ajornartorsiutitut misigisaraat ilumoornerarpara.

OPCAT tunngavigalugu alapernaasertitatut isumaqarpunga napparsimasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat katsorsarneqarnerallu nakorsanik pisinnaasalinnik napparsimasut ataqqinassusiiaanngitsumik, ataavartumik toqqissimanartumillu katsorsarneqarnerannik qulakkeerisinnaasunik peqannginneratigut eqqorneqartut.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup peqqinnissaqarfimmik pissutsit allaasereqartut pillugit oqaloqateqarnini sakkortusitissagaa kaammattuutigaara.

Sulisunik oqaloqateqarneq

Pisortaqatigiit aallarnisaataasumik ataatsimiinnermi misissuiartortunut oqaatigaat sulisut assut tatineqarneq misissuinerup nalaani misigisimagaat. Tamanna inuiaqatigiinni ukiup kingulliup ingerlanerani toqutsisorpaalussuaqarsimaneranik pissuteqarpoq. Toqutsisimasut eqqarsartaatsimikkut misissorneqartussaapput, taakkulu misissorneqarnissamik katsorsarneqarnissamilluunniit utaqquisut arlalipassuit "qaangiinnarlugit" misissorneqartarput.

Pisortaqatigiit oqaatigaat piffissami 'sakkortuumik napparsimasunik' uninngasogarsimatillugu tamanna sulisunik killissaa tikillugu tatisisartoq. Tamatuma kingornatigut piffissami ingerlasumi sulisut napparsimallutik nalunaartut soraartullu arlaqarajuttarput. Pisortaqatigiit oqaatigaat suliffimmi taama paarlagaaffiutigisumi sulianik ingerlaavartitsiniarneq ilinniartitsiniarnerlu ajornakusoortorujussusoq.

Misissuiartortut misissuinnermi A1-imi sulisunik paaqqutarinninnermik suliaqartunik oqaloqateqarput. Sulisut katillugit tallimat oqaloqatigineqarput.

Sulisut oqaatigaat misissuineq sioqqullugu qaammatit kingulliit assut ilungersu-narsimasut, pisortaqatigiimmi piffissami tassani tullerijaaarlutik feriarsimammata, amerlasuut soraarsimammata sulisullu nutaarpassuit A1-imi aallartissimam-mata.

Meeqqat inuusuttullu immikkoortortami ataatsimi inersimasunik uninngaqateqar-nerat naleqqutinngilluinnartuusoq sulisut tamarmik oqaatigaat. Tamatuma nap-parsimasunut uninngasunut tamanut assut akornusersuutaanera sulisut misi-gisarpaat. Tamanna tamatumunnga peqatigitillugu A1-imi initigut avatangiisit eq-qarsaatigalugit annertoorujussuarnik ajornartorsiutissaqalersitsisarpoq. Ukiukin-nerusoq unitsinneqaruni immikkoortortamut matoqqasumut inissinneqartarpoq, taamaalillutillu napparsimasut uninngasut allat "mattunneqartarlutik". Napparsi-masut uninngasut allat – pisariaqartitsinerusut – immikkoortortamik matoqqa-sumik atuinissaminnut mattunneqartarput. Tamanna A1-ip sinnerani aporaattar-nermik annertusisitsisarpoq.

Sulisut aammattaq oqaatigaat nakorsaasersuineq eqqarsaatigalugu uninngasut sinnerlugit sorsuttuartaarlutik. Misigisarpaat nakorsaq nutaaq A1-imut tak-kukkaangat napparsimasup uninngasup iisartagai allanngortinneqartuartartut, nakorsammi tamarmik assigiinngitsunik ilisimasaqarlutillu tunuliaqutaqartarma-ta. Sulisut oqaatigaat nakorsaatinik allanngortitsisarneq napparsimasunut unin-ngasunut assut sakkortusartoq, tamannalu sulisunit aamma sakkortuumik mi-sigineqartartoq. Katsorsaannermut pilersaarut erseqqissoq tamatumani iluaquta-a-sussaavoq.

Sulisut arlallit oqaatigaat sulisinnaassusertik eqqarsaatigalugu assut naaperiaa-sariaqattaartaarlutik, assullu imminnut annikigisoortarlutik. Tamanna A1-imi amerlavallaanik uninngasoqarneranik, sulisussaaleqinermik sulisullu tama-tuma nassatarisaanik suliassanik suliassamittut aalajangersagaasut avataatigut suliaqartariaqartarnerannik pissuteqarpoq. Assersuutitut taaneqarpoq timikkut nappaatilimmik tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmut unitsinneqar-simasumik paaqutarinninneq.

Sulisut tamatumunnga peqatigitillugu ataatsimoorlutik oqaatigaat pisortaqatigiit taakkualu aqutseriaasiat iluarinngikkitik. Sulisut oqarput sulisut assigiinngisitsivi-

gineqartutut misigisartut, pisortaqatigiit sulisunik tapersersuinngitsut pisortaqatigiillu saqquminngippallaartut. Sulisut oqarput suut tamaasa pisortaqatigiinnut oqaatigisinnaallugit misigisimallutik, pisortaqatigiilli oqaatigineqartunut tusarnaarneq ajortut oqaatigineqartunillu iliuuseqarfiginninneq ajortut.

Sulisut ataatsimoorlutik oqaatigaat initatigut avatangiisit pitsaanerusut, suleqatit amerlanerusut pisinnaasallillu aamma pisortaqatigiit susoqarneranik tusarnaarlutillu paasinnittartut, oqaatigineqartunillu iliuuseqarfiginnittartut kissaatigigitik.

Misissuiartortut tamatuma kingornatigut pisortaqatigiinnik ataatsimeeqateqarput, tassanilu sulisut misissuiartortunut oqaatigisaasa ilaat saqqummiunneqarput oqaloqatigiissutigineqarlutillu. Sulisut oqaatigisaat ernummatigalugit misissuiartortut oqaatigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat namminneq sulisut soraarnerillu pillugit assut aamma ernumallutik.

Paasisara unaavoq A1-imi sulisut paaqqutarinninnermik suliaqartut suliatigut tarnikkullu tatineqarsimasorujussuusut. A1-imi ukiumi kingullermi misissuineq sioqqullugu soraartorpassuusimapput, uangalu nalileeqaarnera unaavoq misissuinerup nalaani sulisut pingaaruteqartutut inissimasut ukiuni arlalinni sulisimasut suliassaqarfimmillu sukumiisumik ilisimasallit A1-imi ikittuinnanngorsimasut.

Sulisut sinneruttut pillugit ernummateqarpunga aamma qajannaatsuunerannut atatillugu. A1-ip ingerlanneqarnera katsorsaanikkullu akisusaaffia pillugit aammattaaq ernummateqarpunga. Tamanna amerlanerusut soraarpata pingaartumik atuutissaaq, tassami sulisussarsiniarnikkut ilinniartitsinikkullu annertuunik ajornartorsiuteqarneq sulisut tatineqarnerannik annertusisitsisarmat.

Sulisut pisortaqatigiinnik suleqateqarnerminnik oqaluttuaasa aamma ernumalersippaanga.

Peqqinnissaqarfimmi pisortaqatigiit A1-imi suliffimmi avatangiisinik suleqatigiinnermillu sukumiinerusumik misissuinerup aallartinneqarnissaa suliniutigissagaat suleqatigiinnerlu pitsaanerulersinniarlugu suliniutinik aallartitsissasut kaammattuutigaara.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, nalinginnaasumik peqqinnissaqarfimmi sulisoqarniarneq unammillernartuusoq, tamanna pingaartumik atuulluni nakorsanut immikkut ilinniagaqarsimasunut, tassunga ilaatinneqarlutik tarnip nappaataanut nakorsat. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup ilanngullugu oqaatigivaa Peqqinnissaqarfiup ataavartumik sulissutigigaa sulisussarsiortarneq aamma peqqinnissaqarfimmi sulisut tigummiinnarneqartarnissaat, ilimagineqarlunili sulisussarsiortarnermi unamminartut ingerlaannassasut nalinginnaasumik peqqinnissaqarfinni sulisussaaleqineq pissutigalugu.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit aamma oqaatigineqarpoq peqqinnissaqarfimmi aqutsisunit sulisut nalunaarusiaat sulinermi avatangiisit pillugit aammalu sulisinermi avataangisit misissuisoqarnissaanik aamma suleqatigiinnissaq pillugu innersuussutigita tusaatissatut tiguneqartoq.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

7. Katsorsaanerup kingorna namminiilernissamut inuiaqatigiinnullu akuulernissamut sakkussamik amigaateqarneq

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat uninngasut inoqatiminnut akuliuteqqinnissaat katsorsarneqareernermillu kingornatigut peqqissarnissaat A1-ip suliaasa ilagisariaqaraat pisortaqatigiit assut eqqarsaatigisaraat. A1 tamatuma isumaginnissaanut atugassiissutigut massakkut nukissaqanngilaq.

Pisortaqatigiit itisiliillutik oqaatigaat paasinninnertik unaasoq eqqartuussaaner-mikkut unitsinneqartartut ilaat A1-imut unitsinneqartariaqanngitsut, tassungali taarsiullugu peqqissarneqarnissanik neqeroorfigineqartariaqarlutik. Maannakkuugallartoq taamatut neqerooruteqarsinnaaneq pigineqanngilaq sulisussaqaannginneq pissutigalugu. Taakku pisortaqatigiit ajornartorsiuterujussuartut isigaat, tassami napparsimasut taakku taamaalillutik tarnikkut nappaatitik eqqarsaatigalugit utersaartoorsinnaaner at annertunerusarmat. Taamatuttaaq ilimagisariaqarpoq napparsimasut taakku pinerluuteqaqqissinnaaner at peqqissaasoqannginnera pissutigalugu annertuneru-soq.

Pisortaqatigiit oqaatigaat A1 peqqissaanermi inissanik arfinilinnik peqartuuppat katsorsaaneq ataqtatigiinneqarnerusoq neqeroorutigineqarsinnaassagaluartoq.

Pisortaqatigiit oqaatigaat napparsimasut katsorsagassanngorlugit eqqartuussat atornerluineq pissutigalugu katsorsarneqarnerannut akisussaaffiup sumi inissinneqarnissaa politikikkut isummerfigineqarsimanngitsaq.

Atornerluinermik katsorsaanissamut periarfissaqannginnera pisortaqatigiit peqqissaanermut atatillugu ajornartorsiutitut allatut tikkuarlugu oqaatigaat, pingartumik innuttaasut tarnikkut nappaatillit eqqarsaatigalugit.

A1-imi atornerluinermik katsorsaanissamut periarfissaqanngilaq, Allorfillu atornerluinermik katsorsaanissamik tarnikkut nappaatilinnut naleqqussagaasumik neqerooruteqarneq ajorpoq. Pisortaqatigiit itisilerillutik nassuiaatitut oqaatigaat tarnikkut nappaatillit katsorsaanermik Allorfiup sinaakkutissatut neqeroorutigiisaatut ittumik sinaakkutilimmik ingerlatsiniarneq assut ajornartorsiutigisaraat.

A1-imi uninngasut nunalluunniit immikkoortuini tarnikkut nappaatillit katsorsarneqartut amerlanersaat marloqiusamik "nappaateqartutut" suussusiligaapput, tassa imaappoq napparsimasut tarnikkut nappaatilittut suussusiligaanermik saniatigut taamatuttaaq atornerluisuusartut. Imatut isumaqarsinnaalluni uninngasuutigineqartoq aanngaajaarniutinik tuniniaasartuusoq. Napparsimasut qanimut avatangiisaat atornerluiffiugajuttarput. Napparsimasup inooqtatigiinnermi attavigisai tamatuma sunnertarpai, napparsimasorlu atornerluiffiusumik avatangiisinik kaanngartikkuminaallisittarlugu. Taamaattumik A1-ip napparsimasunik atornerluisunik ikiuniarnera ajornakusoortuusarpoq piuminaalliorfiusarlunilu, tassami napparsimasoq atornerluinermi kaanngarnermigut annertuunik "annaasaqartarmat"; ikinngutinik suliffimmillu.

Pinngitsuuisinnaajunnaanermik katsorsaasarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 10-mi, 12. juni 2019-imeersumi § 5-ikkut makku aalajangersarneqarput:

§ 5. Katsorsaanermik neqeroorut tassaasinnaavoq:

- 1) Pinngitsuuisinnaangitsunut neqeroorummik atuisunik siunnersuineq ilitsersuinerlu.
- 2) Imminut ikiornissamut atortussanik tunniussineq aamma sivikitsumik akulerunneq.
- 3) Kingunerlutsitsinernik katsorsaaneq.
- 4) Nakorsaatitortitsilluni katsorsaaneq.
- 5) Inunnik ataasiakkaanik, aappariinnik aamma ilaqutariinnik oqaloqatiginnittarnikkut katsorsaaneq.
- 6) Katsorsartereernerup kingornatigut neqerooruteqartarnerit.
- 7) Imminnut ikioqatigiittussanik pilersitsinerit.
- 8) Neqeroorutit taaneqartut akuleriissillugit ataatsimik arlalinnilluunniit neqerooruteqarneq.
- 9) Neqeroorutit allat pinngitsuuisinnaajunnaarnermik katsorsaanissamik siunertaqartut.

Imm. 2. Katsorsaaneq ornigutsitsisarnikkut, ullukut neqeroorutit imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutit ingerlanneqarsinnaavoq.

Imm. 3. Naalackersuisut inunntu pinngitsuuisinnaangitsunut 18-it inorlugit ukioqartunut katsorsaanissamik neqeroorutinut tunngatillugu aalajangersaassapput.

***Imm. 4.* Naalackersuisut inunntu pinngitsuuisinnaangitsunut immikkut ittumik katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisunut sukumiinerusumik male-ruaqqusaliorsinnaapput.** [Uanga erseqqissaanera]

Naalackersuisut § 5, imm. 4-mi inatsisikkut tunngavissaq taanna atorsimangilaat.

Uninngasunut tarnikkut nappaatilinnut sammititaasumik atornerluinermut katsorsaanermik immikkut ingerlatsisoqannginnera ajornartorsiutitut isigaara. Tarnikkut napparsimasut uninngasut amerlanersaasa atornerluisuusarmata tamanna immikkut ajornartorsiutaasutut isigaara.

Inunntu pinngitsuuisinnaajunnaarsimasunut immikkut ittumik katsorsarneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisunut katsorsaanermik pilersitsinissamut inatsimmi periarfissaqartoq paasivara. Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga tarnikkut nappaatilinnik katsorsaanermi peqqissaanerup misissuineramik katsorsaanermillu ingerlatsinermi ilaatinneqarnissaa naleqquttutut isigaara.

Kaammattuutigaara tarnikkut napparsimasunik uninngasunik peqqissaanissamut atornerluinermullu katsorsaanissamut periarfissat misissorneqarnissaat Peqqis-

sutsimik Naalackersuisoqarfiup A1 Allorfillu suleqatigalugit isumaliutersuutigisagaa.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, naalackersuisoqarfiup misissorniaraa periarfissaqarnerseq peqqinnissaqarfiup Allorfik suleqatigalugu marloqiusamik nappaatinik suussusersineqarnikut katsorsagaasinnaanannerannik neqeroorfiginnittoqarsinnaanersaq.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

8. Utaqqisut allattorsimaffiat

A1-ip allakkiaa misissuineq sioqqullugu tiguara, taannalu unitsinneqanngikkaluarluni tarnip nakorsaanik piffissallu ilaanni tarnip pissusiinik ilisimasalimmik oqaloqateqarnissamik tarnikkut nappaatilinnik katsorsaavimmut innersuunneqartartut amerliartornerat pissutigalugu utaqqisutut allatsissimasorpassuit ajornartorsiutaanerisa allaaserineqarnerannik ilaatigut imaqarpoq. Allakkiami oqaatigineqarpoq meeqqat inuusuttullu misissorneqarnissaminnut ukioq ataaseq tikillugu utaqqisartut, meeqqanimmi inuusuttunillu tarnikkut nappaatilinnik katsorsaanermini nakorsanik immikkut ilisimasalinnik aalajangersimasumik atorfeqartitsisoqanngimmat.

Innuttaasut tarnikkut nappaatinik katsorsaanermini katsorneqartussatut innersuunneqassagaangata utaqqisut allattorsimaffiat atorfeqartarpoq. A1-imi nakorsaanerup innuttaasq sorleq tarnikkut nappaatilinnik katsorsaanermini katsorsarneqarnissaminik misissorneqarnissaminilluunniit tulliulluni neqeroorfigineqassanersaq isiginiagassat assigiinngitsut aallaavigalugit naliliisarpoq.

Pisortaqatigiit misissuinermini itisilerillutik oqaatigaat massakut misissuinerup naalaani innuttaasut 200-t missaat tarnikkut nappaateqarsinnaanermik misissortinnissamut utaqqisut allattorsimaffianniittut. Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat taakkua affaasa missaat, tassa innuttaasut 100-t missaat ADHD-qartutut/ADD-qartutut pasitsaanneqarsimallutik misissorneqarnissamut utaqqisut allattorsimaffianniittut, misissuinerlu taanna ajornakusoortuusoq atugassiissutinillu amer-

lasuunik atuiffiusartoq. ADHD/ADD-mik misissortinniarlutik saaffiginnittut amerleriarujussuarnerat A1-ip malugisimavaa.

Pisortaqatigiit ilassutitut oqaatigaat isumaqarlutik utaqqisut allattorsimaffianniitut amerliartuinnartillugit innuttaasut aggeqquneqaraangamik takkuttarnissaat ilimanarunnaariartussasoq.

Pisortaqatigiit oqaatigaat manna annilaanngaatigigitsik, tassalu ullut ilaanni inuk aggeqquneqartoq tusassallugu piffissap ingerlanerani imminut toqussimasoq.

Innuttaasunik aggeqquneqartussanik toqqaaniarnermi A1-imi pisortaqatigiit naliliiniarnerisa ajornakusoortuunerat paasisinnaavara.

Pingaartumik meeqqat inuusuttullu eqqarsaatigalugit misissortinnissamut piffissami sivisoorujussuarmi utaqqisarneq ernumassutigaaara.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup pissutsit allaaserineqartut peqqinnissaqarfimmut oqaloqatiginnissutigissagai kaammattutigaaara.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, naalakkersuisoqarfiup akuersaaraa utaqqisarnerup sivisunerujussuata naleqqutinnginnera tamannalu sulisussaaleqinerup ilaatigut peqqinnissaqarfimmi sulisunik amigaateqarnerup malitsigisaasa kingunerigaat. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu aamma oqaatigivaa peqqinnissaqarfimmi pisortat oqaloqatiginerisigut, naalakkersuisoqarfiup misissorniaraa peqqinnissaqarfiup inuttalersuinerup pitsanngorsaavigineqarsinnaanera periarfissaqarnersoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit naggataatigut oqaatigineqarpoq naalakkersuisoqarfimmit suliarineqaleruttormat tarnikkut nappaatilinnut suliaqarnermi ineriartortitsinermi pilersaarut, tassunga ilaatinneqarluni meeqqanut- aamma inuusuttunut tarnikkut nappaatilinnut suliaqarneq.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

9. Inuiaqatigiinni inuit tarnikkut nappaatillit

Pisortaqatigiit misissuinermit oqaatigaat inuit tarnikkut nappaatillit inuiaqatigiinni avatangiisaasuni kanngugineqartorujussuullutillu assigiinngisitsivigineqartorujussuusut.

Inuit tarnikkut nappaatillit, soorlu skizofrenimik psykosemillu nappaatillit, inunnit naapinnaveersaarneqartarnerat paqumiginninnermik assigiinngisitsiviginninnermillu pissuteqarpoq. Tamatuma inuit tarnikkut nappaatillit neqeroorutini, soorlu atornerluinermit Allorfimmi katsorsaanermit peqataaniarnerminni innarluutillillu najugaqarfigisaqartagaanni Pissassarfimmi Sisimiuniittumiinniartarnerminni ajornartorsiuteqartarnerat mattunneqartarneralluunniit ataatsimut isigalugu nassatarisarpaa.

Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat isumaqarlutik ilinniartitaanermit taamatut paqumiginninnerq annertusiartortoq. Tamanna tarnikkut nappaatilinnik katsorsaaviup napparsimasut inuusunnerusut amerliartornerannik misigisaqarneranut peqatigitillugu ajornartorsiutitut annertusiartorpoq.

Pisortaqatigiit erseqqissaatigalugu oqaatigaat inunnut tarnikkut nappaatilinnut ilaqutaaneq pillugu videot arlallit atorlugit paasisitsiniaanermit atortussat aningaasaliissuteqartoqarneratigut suliarineqarsimasut. Tarnikkut nappaateqarnerup paasissutissiissutigineqarnissaa tarnikkullu nappaatit eqqarsaatigalugit paqumiginninnerup akiorneqarnissaa paasisitsiniaanerup taassuma siunertaraa.

Inuit tarnikkut nappaatillit atornerluinermit katsorsaanermit, paaqqinniffinni najugaqarnermit il.il. mattunneqartassasut inatsisiliornermit imaaliallaannaq takusinnaanngilara.

Immikkoortumi 7-imi kaammattuutiga innersuussutigaara.

10. Napparsimasut eqqartuussaaneermikkut unitsinneqarsimasut

A1-ip allakkiaa misissuineq sioqqullugu tiguara, taannalu A1-ip ukiumi kinguller-
mi suliatigut pingaarnertut ajornartorsiutaasa allaaserineqarnerannik ilaatigut i-
maqarpoq.

Pisortaqatigiit allakkiami tassani oqaatigaat tarnikkut nappaatillit eqqartuussaa-
nermikkut unitsinneqarsimasut pissutigalugit annertoorujussuarmik ajornartor-
siuteqarlutik. Ajornartorsiut taanna tarnikkut nappaatilinnut katsorsagassanngor-
lugit eqqartuunneqarsimasunut Kalaallit Nunaanni naleqquttumik najugaqarfissa-
qartinneqanngitsunut tunngasuvoq. Napparsimasut taakku Danmarkimi paaq-
qinniffinnut Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik ikiortigalugu inissinneqartarput,
Danmarkimili nunap immikkoortuisa tarnikkut nappaatilinnik taakkuninnga kat-
sorsaanermut akisussaaffik tigu jumassanagu. Tamatuma saniatigut kommunip
sorliup pineqartumut kommunitut najugarivitaanerata taamalu akiliinissamut
nakkutilliinermullu akisussaasuunerata erseqqarlunna aamma ajornartorsiu-
terujussuvoq, tassami napparsimasup adressia Danmarkimi paaqqinniffimmut
inissiinermut atatillugu Danmarkimut nuuttarmat.

Pisortaqatigiit ajornartorsiutit misissuinermit itisilerpaat, nassuiaatitullu oqaatiga-
lugu inissitassanngortitsilluni eqqartuussut (eqqartuussut A) aamma katsorsa-
gassanngortitsilluni eqqartuussut (eqqartuussut B) immikkoortisimaneqartut.

Eqqartuussummi A-mi (anbringelsesdom) inuk sumiiffimmut eqqartuussummi
piumasaqaataasunik eqqortitsisinnaasumut inissinneqartarpoq. Inuit taakku
Immikkoortortaqarfim-mut R3-mut Danmarkimiittumut piffissami
aalajangersimasumik sivilisussusili-gaanngitsumi inissinneqarajuttarput.

Eqqartuussummi B-mi (behandlingsdom) inuk tarnikkut nappaatilik
katsorsagassanngorlugi eqqartuunneqartarpoq, Kalaallilli Nunaanni
katsorsaanissamut periarfissaqanngilaq najugaqarfissatullu naleqquttunik
neqeroorutissaqarani. Inuit taakku R3-mut aamma inissinneqarsinnaapput,
eqqarsaataasorli tassaasarpoq taakku angerlarteq-qinneqarumaartut.

Kisiannili allamut tunngasumut atatillugu paasinikuuvara inuit taakkua
naammassillugit katsorsarneqarnerisa kingornatigut aalluteqqinneqarneq ajortut.

Pisortaqatigiit paasissutissiissutigisaat imatut paasivakka pingaarnertut ajornartorsiutit assigiinngitsut pingasuusut.

Akiliinissamut akisussaaffik

Ajornartorsiut taanna imatut paasivara Kalaallit Nunaanni kiffartuunneqarsinnaatitaasut tassaasut Kalaallit Nunanni najugaqarfeqartut. R3-miittut affaat eqqartuussutikkut inissitaapput, immikkoortortaqarfimmullu tassunga nammineq piuumassusertik tunngaviginagu nuutsinneqarsimasuullutik. Imatut paasivara inissinneqarsimasut qaammatit arfinillit qaangiunneranni Danmarkimi adresseqalersartut, taamalu Kalaallit Nunnaannit nuussimasutut nalunaarsorneqartartut. A1-imi pisortaqatigiit oqaatigaat Kalaallit Nunaanni kommunit arlallit napparsimasoq R3-mi katsorsagassanngorlugu unitsinneqarangaat akiliinissamut akisussaaffimik tigusiumaneq ajortut. Ajornartorsiut taanna pillugu eqqartuussivikkut suliat ingerlasut nalunngilara.

Nakkutilliineq

Ajornartorsiut taanna imatut paasivara Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup nakkutilliineq Kalaallit Nunaanni pinerluttulerineq pillugu inatsimmit Danmarkimi pillaasarneq pillugu inatsimmut nuutsissinnaanngikkaa. Tamanna tunngavigalugu paasisara unaavoq napparsimasut taakku eqqartuussut tunngavigalugu katsorsarneqarnersut nakkutigineqanngitsoq, matumani paaqqinniffimmik napparsimasup inissisimaffigisaanik isumaginninnikkut nakkutilliisoqannginnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Katsorsaanermut akisussaaffik eqqartuussutillu naammassineqarnera

Ajornartorsiut taanna imatut paasivara Danmarkimi nunat immikkoortuisa kalaallinik napparsimasunik Danmarkimiittunik katsorsaanermut akisussaaffik tiguju-manngikkaat. Danmarkimi tarnikkut nappaatilinnik katsorsaaneq nalinginnaasoq aamma tarnikkut nappaatilinnik eqqartuussaananermikkut katsorsagassanngortinneqarsimasunik katsorsaaneq ingerlanneqarput. Inuk eqqartuussaananermigut katsorsagassanngortinneqaruni eqqartuussut tunngavigalugu unitsinneqassaaq. Nunap immikkoortuata kalaallimik napparsimasumik katsorsaanermut akisussaaffik tiguju-manngippagu napparsimasoq taanna tarnikkut nappaatilinnik eqqartuuss-

saanermikkut katsorsagassanngortinneqarsimasunik katsorsaannermi katsorsarneqarsinnaanngilaq. Napparsimasoq tassunga taarsiullugu tarnikkut nappaatilinnik katsorsaannermi "nalinginnaasumi" ilaasariaqarpoq. Napparsimasoq taanna pitsaaneruleruni/psykoseqarunnaaruni angerlartinneqassaaq. Tassa imaappoq A1-ip napparsimasoq Danmarkimiitillugu eqqartuussut naammassisinnaanngikkaa, katsorsaannerummimi akisussaaffik nunap immikkortuisa tigujumangimmassuk.

Misissuiartortut A1-imi pisortaqatigiinnik, Nakorsaannermik aamma Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmik inaarutaasumik ataatsimeeqateqarneranni, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa tunuliaqutaasut pillugit paasissutissanik qulaajaaneq, kiisalu tarnikkut nappaatillit eqqartuusaanermikkut katsorsarneqartussat eqqarsaatigalugit ajornartorsiutinik, taakkua ajornakusuussusiinik annertussusiinillu suussusiliiniarneq massakkut ingerlasut. Sulinermi tassani A1, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik Danmarkimilu oqartussaasut peqataapput.

Allamut tunngatillugu paasinikuuara ajornartorsiut taanna Justitsministereqarfiup, Rigsadvokatip aamma Kalaallit Nunaanni Politidirektørip ilisimagaat.

Oqaatigaara 2000-mi ukiumoortumik nalunaarutima kalaallisuuani quppernemi 39ff-mi tulliinilu "Napparsimasunut tarnikkut nappaatilinnut eqqartuunneqarnermikkut inissinneqarsimasunut tunngasumik Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akisussaassuseqarnerat pisinnaatitaanerallu"-mi suliaq nammineerlunga misissuiffigisimasanni allaaseraara. Tassani ilaatigut imatut oqaaseqaateqar-punga:

"Oqartussaasut sorliit inunnik taakkuninnga pineqartunik [tarnikkut nappaatilinnik eqqartuussutikkut katsorsagassanngortinneqarsimasunik, aaqqiss.] i-natsisitigut nakkutilliisuunerisa naalagaaffeqatigiinnerup iluani nalornissutaanera Om-budsmantip akuerineqarsinnaasorinngilaa."

Napparsimasup oqartussaasullu inatsiseqartitsinikkut inissisimanerisa ukiut 20-t qaangiunneranni suli qulaajarneqarsimannginnerat ilungersunartumik ernumartutut isigaara. Tamanna napparsimasut immikkut sanngiitsumik inissisimasut

ingerlatsinermi annaaneqarsinnaanerannik annertusisitsivoq. Tamanna naleqqutinnngilluinnartutut/pissusissamisunnngilluinnartutut isigaara.

Aaqqiissutissanik piaarnerpaamik nassaarniartoqarnissaa kaammattuutigaara.

Maluginiarpara ajornartorsiut qulaajarniarlugu aaqqinniarlugulu A1-ip, Peqqissut-simut Naalackersuisoqarfiup Danmarkimilu oqartussaasut susassaartut oqaloqatigiinnerat ingerlasoq.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, naalackersuisoqarfimmit eqqarsartaatsimikkut nappaatillit eqqartuussaasimasut pillugit qallunaat pisortani oqartussaataannik oqaloqatiginninneq suli ingerlammat.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

11. Pinngitsaaliissutininik atorineqartuninik allattuisarneq

Tunuliaqutaa

A1 napparsimasumut pinngitsaaliinikkut iliuuseqarpat iliuuseqarsimaneq taanna pillugu paasissutissat arlallit pinngitsaaliissutininik atorineqartuninik allattuiffimmi napparsimasorlu pillugu allattuiffimmi allattorineqassapput.

Pinngitsaaliissutininik atorineqartuninik allattuisarneq pillugu malittarisassat erseqqinnerusut tarnimikkut napparsimasuninik nammineersinnaajunnaarsitsisarneq al-latigullu pinngitsaaliissummik iliuuseqartarneq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 12. juni 2019-imeersumik (matuma kingornatigut tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 33-kkut aamma § 34-kkut aamma peqqinnissaqarfiup immikkoortuini pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernik nalunaarsuiviit nalunaarsukkallu, pinngitsaliilluni iliuutsinik nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu, kiisalu uninngavimmit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiorneq ataqatigiissaakkanillu pilersarusiorneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 18-imi, 2. december 2013-imeersumi (matuma kingornatigut pinngitsaaliinernik atorineqartuninik nalunaarsuisarneq pillugu nalunaarummik taaneqartartussami) §§-ini 1-imit 12-ikkut aalajangersarneqarput.

Tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani (inatsisissatut siunnersuut 2019-imeersoq pillugu oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. 2.9.2-mi) oqaatigineqarpoq:

"Siunnersuummi inatsisitigut pisinnaatitaaffiit atuuttut ingerlateqqinneqarput."

Tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu inatsimmi 2019-imeersuni §§-it 33-p aamma 34-p tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu inatsimmi 2012-imeersumi §§-it 30 aamma 31 assigaat. Tarnikkut nappaatilinnik katsorsaasarneq pillugu inatsit pillugu oqaaseqaatinit (imm. 2.10.3-mit) nalinginnaasunit makku erserput:

"Inatsisissatut siunnersuummi § 30 imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliinikkut iliuuseqarnerit suugaluit tamarmik, inatsimmi aalajangersakkat atuuttut tunngavigalugit, immikkoortortami nalunaarsuiffimmut, akuliunneq tamatumunngalu tunngavilersuutaasoq ilanngullugu nalunaarsorneqassapput. Napparsimasut ataasiakkaat inatsisitigut illersugaanerit ass. maalaarutininik suliaqarnermut tunngatillugu nalunaarsuineq pisariaqarpoq. Nalunaarsuinnikkutaq pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernut tunngasunik inuiaqatigiit ilisimatinneqassapput. Qitiusumik nalunaarsuineq nakkutilliinermut tunngaviusinnaasoq napparsimasup inatsisitigut illersugaaneranut toqqammavissat pingaarnertut ilagaattaaq."

Taamaalilluni pinngitsaaliissutinik atorneqartunik allattuisarnermi pingaarnertut isiginiassagat tassaapput napparsimasunik inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliineq aamma napparsimasut pisinnaatitaaffii.

A1 misissuineq sioqqullugu qinnuigaara tulleriinneri malillugit 2020-mi 2021-milu pinngitsaaliissutinik atorneqartunik allattukkat qulit tigulaarinikkut toqqakkat aamma 2022-p affaani siullermi tallimat tigulaarinikkut toqqakkat uannut nassiu-teqqullugit.

2020-mi 2021-milu pinngitsaaliissutinik atorneqartunik allattukkat qulit tigulaarinikkut toqqakkat aamma 2022-p affaani siullermi tallimat tigulaarinikkut toqqakkat tiguakka.

Pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuiffiit tiguneqartut misissuineq sioqqul-lugu misissuataarpakka. Pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuiffinnik misis-suataariner mi pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuisarneq pillugu malittari-sassat malinneqarsimanerannik misissuineq qitiuppara.

Misissuiartortut pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuiffiit/allattuisarneq mi-sissuiner mi A1-imi pisorta qatigiinnut oqaloqatiginnissutigaat. Pisorta qatigiit nalu-naarsuiffinni pinngitsaaliissutinillu ator neqartunik allattuiffinni nalunaarsuisarner-mi periaasertik tamatumunnga atatillugu nassuiarpaat. Pisorta qatigiit oqaatigaat "pingasoqiusamik" nalunaarsuisarlutik. Tassa imaappoq pinngitsaaliinermik atui-gaangamik napparsimasoq pillugu nalunaarsuiffimmi, pinngitsaaliinermik nalu-naarsuiffimmi aamma pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuiffimmi allattui-sartut. Pinngitsaaliinernik nalunaarsuiffik pisup ingerlasimanerata immikkuualut-tulersugaaner usumik erseqqinner usumillu allaaserineqarneranik imaqartarpoq, pinngitsaaliissutinilli ator neqartunik allattuiffik takussutissiissutitut sakkussat-sialaalluni.

Pinngitsaaliinernik ator neqartunik allattuiffiit A1-imi pisorta qatigiit peqatigalugit misissuataarneqarnerisa oqaloqatigiissutigineqarnerisalu kingornatigut pingaar-nerusutigut paasisara unaavoq A1-ip pinngitsaaliinernik ator neqartunik allattuif-ik peqqissaarluni immersorniartaraa, pisut pineranut uiggiutiinnarlugu. Kisiannili sulisussaaleqineq pissutigalugu tatineqartartut.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersitsisut maluginiarpak-ka. Taakku tulliuttuni sammineqarput.

Kiffaanngissusiianeq – skema 1

Kiffaanngissusiianeq pillugu allattukkat qulit misissuataarpakka.

Pinngitsaaliissutinik ator neqartunik allattuisarneq pillugu nalunaarummi § 2, nr. 1-imit 6-imit aalajangersarneqarpoq pinngitsaaliilluni unitsitsiner mi pinngitsaa-liillunilu uninngatitsiner mi paasissutissat makku pinngitsaaliinermik nalunaarsuif-fimmi ilanngunneqassasut:

“Pinngitsaaliissummik unitsitsisoqarnerani pinngitsaaliissummillu kiffaanngissusiagaanermi pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernut nalunaarsuiffimmut ilan-ngunneqassapput:

- 1) Napparsimasup aqqa inuttullu normua.
- 2) Nammineersinnaajunnaarsitsinerup sivissusaa.
- 3) Nammineersinnaajunnaarsitsinerup tunngavilersuutaasoq.
- 4) Nakorsap nammineersinnaajunnaarsitsinerup akisussaasuusup aqqa.
- 5) Nammineersinnaajunnaarsitaanerup kingorna ullut pingasut, qulit, 20-t, 30-llu qaangiunnerini, nammineersinnaajunnaarsitaanerlu atuutsillugu, tamatuma kingorna minnerpaamik sap. ak. sisamakkaarlugit naliliivigineqarnerata kingunera.
- 6) Nakorsaanerup naliliisup aqqa.”

Takusinnaavara allattuiffinni quliusuni arfineq pingasut immersugassat pisoqqat atorlugit immersorneqarsimasut, quppernerullu taassuma ammut naanerani “8/2013” allassimasoq. Tamanna imatut paasivara immersugassaq taanna kingullermik 2013-imi augustimi nutarterneqarsimasoq.

Ajornartorsiut taanna misissuineq pillugu 2017-imi nalunaarusianni eqqartoreerpara. Taamani makku oqaatigaakka:

“Tamatunngali peqatigitillugu maluginiarpara immersugassaq Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqrarfiup A1-ip kiffaanngissusiiaanermi pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuinerup misissuinerup nalaani atugaa (Tvangsprotokol – Skema 1) pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi piumasaqaatit eqqortinnagit ilusilerneqarsimasoq.

Taamaalilluni immersugassaq taanna “Naliliinerup/misiliinerup ullua”-nik aamma “Nakorsaanerup isummerfiata ullua”-nik immersugassartaqarpoq, paasissutissanilli pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 2, nr. 4-mit 6-imut taaneqartunik immersuiffissaliisoqarsimanani. Immersugassaq taanna taamani Peqqissutsimut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfiusumit (massakkut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit) suliarineqarsimasoq takuneqarsinnaavoq.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqrarfiup e-mailikkut 19. december 2017-imeersukkut oqaatigaa pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuinerup immersugassat allannortinniarlugit Immikkoortortaqrarfiup Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi

inatsisileritooq suleqatigilersimagaa, taamaalilluni nakorsaanerup aqqa immersugas-sami ilanngunneqarsinnaalerniassammat."

Ajornartorsiummik 2017-imi allaaserisara aalajangiusimavara.

Skema 1 nutartigaq A1-ip pinngitsaaliissutininik atorineqartunik allattuiviup immer-sorneqarneranut atatillugu atussagaa inassutigaa, immersuinerup pinngitsaa-liissutininik atorineqartunik allattuisarneq pillugu nalunaarummik eqqortitsinissaa qulakkeerniarlugu.

Pinngitsaaliissummik katsorsaaneq – skema 2

Pinngitsaaliissummik katsorsaaneq pillugu allattukkat katillugit tallimat misissua-taarpakka.

Pinngitsaaliissutininik atorineqartunik allattuisarneq pillugu nalunaarummi § 4, nr. 1-imit 5-imut aalajangersarneqarpoq paasissutissat makku pinngitsaaliissuti-nik atuinermi allattuiffimmi ilanngunneqassasut:

- "1) Napparsimasup aqqa inuttullu normua.*
- 2) Katsorsaanerup suunera qanorlu annertutiginera.*
- 3) Pinngitsaaliissummik katsorsaanermut tunngavilersuut.*
- 4) Nakorsaanerup nakorsaasiisup aqqa.*
- 5) Nakorsap najuuttup aqqa."*

Takusinnaavara allattuiffinni tallimaasuni sisamat immersugassat pisoqqat ator-lugit immersorneqarsimasut, quppernerullu taassuma ammut naanerani "8/2013" allassimasoq. Tamanna imatut paasivara immersugassaq taanna ki-ngullermik 2013-imi augustimi nutarterneqarsimasoq.

Takusinnaavarattaaq allattuiffinnit tallimaasunit ataatsimi immersugassaq alla a-torlugu immersorneqarsimasoq, tassanilu immersugassap ulloq nutartarneqarfia allassimanani. Immersugassarli nutartikkatut isikkoqarpoq.

Tamatuma ajornartorsiutaanera 2017-imi misissuininnut atatillugu erseqqissarsimagaluariga A1-ip immersugassanik pisoqalisoorimasunik sulii atuinera isorisa-rialittut isigaara.

Skema 2 nutartigaq A1-ip pinngitsaaliissummik katsorsaannermi pinngitsaaliissutininik atornerqartunik allattuiviup immersorneqarneranut atatillugu atussagaa inassutigaa, immersuinerup pinngitsaaliissutininik atornerqartunik allattuisarneq pillugu nalunaarummik eqqortitsinissaa qulakkeerniarlugu.

Aalaakkiineq timikkullu pissaanermik atuineq – skema 3 aamma 4

Aalaakkiineq timikkullu pissaanermik atuineq pillugu allattukkat skematut 3-mik normullit katillugit arfineq pingasut aamma aalaakkiineq timikkullu pissaanermik atuineq pillugu allattukkat skematut 4-mik normullit katillugit pingasut misissua-taarpakka.

Skema 3-mi quppernerup ammut naanerani "8/2013" allanneqarsimavoq. Taanna imatut paasivara skema taanna kingullermik 2013-imi augustimi nutarterneqarsimasoq. Takuneqarsinnaavoq skema taanna taamani Peqqissutsimut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfiusumit (massakut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit) suliarineqarsimasoq.

Taamaattumik imaappasilerpoq skema 4 nutarterneqarsimasoq skema 3 atorlugu, ilimanarluni kukkunikkut immikkoortortaqarfimmi A1-mi peerneqanngitsoorsimalluni.

Pinngitsaaliissutininik atornerqartunik allattuisarneq pillugu nalunaarummi § 6, nr. 1-imit 8-mut aamma § 7, nr. 1-imit 6-imut aalajangersarneqarpoq paasissutissat makku pinngitsaaliissutininik atuineramik allattuiffimmi ilanngunneqassat:

”§ 6. Pinngitsaaliissummik aalaakkiinermi pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernut nalunaarsuiffimmut ilanngunneqassapput:

- 1) Napparsimasup aqqa inuttullu normua.
- 2) Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnerup suunera annertussusaalu.
- 3) Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnermut tunngavilersuut.
- 4) Ulloq pinngitsaaliissummik iliuuseqarfik taamaatitsivillu.

- 5) Nakorsap nakorsaasiisup aqqa.
- 6) Sulisut akuusut aqqi.
- 7) Ulloq Inatsisartut inatsisaanni § 31, imm. 5, naapertorlugu nakorsap nutaamik naliliivia.
- 8) Inatsisartut inatsisaanni § 31, imm. 5, naapertorlugu nakorsap nutaamik naliliisup aqqa.

§ 7. Nukersorfiginninnermi, pinngitsaaliissummik iliuuseqarnernut nalunaarsuiffimmut ilanngunneqassapput:

- 1) Napparsimasup aqqa inuttullu normua.
- 2) Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnerup suunera annertussusaalu.
- 3) Pinngitsaaliissummik iliuuseqarnermut tunngavilersuutit, tassunga ilanngullugit sulisut akuusut tunngavilersuutaat.
- 4) Ulloq pinngitsaaliissummik iliuuseqarfik taamaatitsivillu.
- 5) Nakorsap nakorsaasiisup/najuuttup aqqa.
- 6) Sulisut akuusut aqqi.”

Pinngitsaaliissummik aalaakkiinnermi timikkullu pissaanermik atuinermi sulisut akuusut aqqi allattuiffimmi ilanngunneqartussaapput. Tamanna pinngitsaaliissutininik atorineqartuninik allattuisarneq pillugu nalunaarummi § 6, nr. 6-ikkut aamma § 7-ikkut, nr. 6-ikkut aalajangersarneqarpoq. Pinngitsaaliissutininik atuinernik allattuiffinnik misissuataarininni takusinnaavara sulisut akuusut siuliaqutaannaat atorfiisaluunniit taaguutaannaat arlalinni allanneqartarsimasut.

Tamanna ajornartorsiutaavoq 2017-imi misissuineq pillugu nalunaarusiani taamatuttaaq eqqaasimasara. Taamani makku oqaatigaakka:

”Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit misissorneqarnerini takuneqarsinnaalerpoq sulisut akuusut aqqi pisut ilarpassuini atit aallaqqaataannaat nalunaarlugit allanneqartarsimasut. Oqaasertaliussani aternik taasinani ”portørit” imaluunniit ”portørit marluk” atukulaneqartorujussuupput. Pisuni marlunni sulisut akuusut aqqi taaneqarsimanngilluinnarput.

Eqqaasitsissutigilara pinngitsaaliissummik aalaakkiinnermi sulisut akuusut, matumani portørit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, siuliaqutaasa naggataasalu pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allanneqartarnissaat Tarnikkut Nappaatilinnut Immikkoortortaqaq-fiup A1-ip qulakkiissagaa.”

Tamanna 2017-imi inassutigigaluariga sulisut akuusut aqqinik eqqortumik allatuisarnissamik A1-ip qulakkeerinnissimanginnera suli isorisarialittut isigaara.

Sulisut akuusut atiisa siuliaqutaat naggataallu taallugit peqqissaartumik allatuisoqartarnissaa A1-ip qulakkiissagaa inassutigaara.

Ajornartorsiut pillugu 2017-imi allaaserisara tunngavigivara, tamannalu uteqqippara.

Taamaattumik piumasarivara A1-ip qulakkiissagaa peqqissaartumik siuliaqutip aamma kinguliaqutip inunnut pineqartunut oqaatigisarnissaa.

Pisortaqatigiit ataatsimeeqatigineranni pisortaqatigiinnit uannut oqaatigineqarpoq sulisussaaleqineq peqqutigalugu ajornakusuussasoq immikkoortortaqarfimmi peqqissaartumik sukumiisumillu allattaavinnut immersuisarnissaq.

Naak sulisutigut immikkoortortaqarfiup unamminartitaqarnera paasigaluarlugu, taamaattoq pisortaqatigiit inatsisinik malinninnissamik pisussaaffeqarput, ajornartorsiutitullu isumaqarfigivara tamanna pisimangimmat, tassami ajornartorsiut tamanna 2017-imili erseqqissaatiginikuugakku.

OPCAT tunngavigalugu nakkutilliisutut isumakulunnartuutippara napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat aamma nalinginnaasumik isumannaatsuu-tinneqarnerat, allattuiffiit pinngitsaaliissummik katsorsaanermi eqqortumik immersorneqartarsimangippata inatsisit tunngavigineqartussat malillugit

Inassutigaara A1-ip skemat eqqortut aamma nutarsakkat atortussagai immersuinerme pinngitsaaliinikkut allattaavinnut aamma inatsit tunngavigalugit peqqissaartumik immersuineq pisassasoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa, allattuiffiit nutaat 2022-p ukiaanili atorneqalersimasut, kiisalu aamma suleriaaseq nutaaq atorneqalersimavoq qulakkeerinniffiniarlugu

eqqortumik pinngitsaaliisummik katsorsaaneq pillugu allattuiffiit eqqortumik immersorneqartarnissaat pillugu.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

12. Malittarisassat

A1-imi uninnganermi malittarisassat tikilluaqqusissutitullu mappersagaq misissuineq sioqqullugu tiguakka. Tikilluaqqisussutitut mappersagaq kingullermik 2020-mi augustimi nutartarneqarsimavoq.

A1-imi uninnganermi malittarisassani imm. 7-imit makku erserput:

“7. Immikkoortorta qarfimmi aalakoornartumik, ikiaroorntumik aanngajaarniutinillu allanik, **energidrিক්കി** [uanga erseqqissaanera] ilanngullugit, peqaqqusaananilu atuisoqassanngilaq.”

Pisortaqatigiit misissuinermeri nassuiaatitut oqaatigaat “aanngajaarniutinik” taaneqartut killissaat annertusiartuaartinneqarlunilu naleqqussarneqartartoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat energidrিক්കി amerlavallaanik ullup ataasiinnaap ingerlanerani imernerup ulorianartuunera qularutiginngikkitsik, kofeinitorpallaarnermi katsorsaannikkut peqqissutsikkullu ajornartorsiutissaqalersitsisinnaammat.

Misissuiartortut oqaatigaat A1-imi uninnganermi malittarisassat inatsisikkut tunngavissaqartussaannermeri aallaavimmik taaneqartoq – tassalu pisortani oqartussaasut inatsimmik tunngavissaqartussaannerat – eqqarsaatigalugu ajornartorsiutissaqartitsisinnaasut.

Uninngasut arlallit ineeqqaminni energidrিক්കി imaarnikunik peqarnerat misissuiartortut A1-mi angallanneqarnerminni maluginiarpaat. Misissuiartortut tamanna apeqqutigimmassuk pisortaqatigiit oqaatigaat uninngasut energidrিক්കിutaanik arsaartassagaluarunikkit tamanna aporaannernik imaaliallaannaq pilersitsinnaasoq. Mianersorluinnartariaqarpoq. Pisortaqatigiit tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaat A1-ip energidrিক්കി pillugit isumaa A1-imi uninnganermi malittarisassani allatut oqaasertalernerqartariaqarnersoq isumaliutersuutiginiaritsik.

Oqaatigineqartut tusaatissatut tiguakka.

A1-imi uninnganermi malittarisassani imm. 11-mit makku erserput:

"11. Atoqatigiinnermi iliuutsit suulluunniit inerteqqutaapput."

Misissuiartortut aalajangersagaq taanna misissuinnermi apeqqutigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat atoqatigiinnermi iliuutsinik oqarnermi atoqatigiinneq pineqartoq. Uninngasut kunissuussinnaanersut tasiorsinnaanersullu apeqqutigineqarmat pisortaqatigiit oqarput "aappariinnerni" naligiissumik inissisimaffiunngitsuni aappaasoq sanngiitsoq illersorniarlugu A1-imilu uninngasut eqqissisimatinniarlugit A1 assut ilungersortartoq.

Tamanna imatut paasivara "aappariit" naligiissumik inissisimasut A1 naliliippat uninngasut kunissuussinnaasut tasiorsinnaasullu. Pisortaqatigiit qanoq iliorlutik taamatut naliliiniartarnersut paasiuminaatsippara.

Namminerisamik inuuneqarsinnaatitaaneq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqaatigiissummi allaaserisakkut 8-kkut aalajangersarneqarpoq. Allaaserisamit 8-mit makku erserput:

"Allaaserisaq 8: Ulluinnarni inuunerup ilaqtariitullu inuunerup innimigineqarnissaannut pisinnaatitaaneq

Imm. 1. Kinaluunniit pisinnaatitaavoq ulluinnarni inuunermi ilaqtariitullu inuunermi, angerlarsimaffimmi allakkatigullu attaveqarfeqarnermigut innimigineqarnissamut.

Imm. 2. Pisortani oqartussaasut arlaannaalluunniit taamatut pisinnaatitaaffimmut akuliutissanngilaq, taamaaliornissaq inatsisinut naapertuuttumik iliornerussanngippat aamma inuiaqatigiinni oqartussaqaatigiiffiusumik ingerlasuni nunagisap isumannaat-suutinnissaa pissutigalugu innutaaqatigiit toqqissisimanissaat imaluunniit nunagisami aningaasarsiornikkut atugarissaarnissaq pissutigalugit, eqqissiviilliornissaq imaluunniit pinerluuteqarnissaq pitsaaliorniarlugu, peqqinnissaq ileqqorissaarnissarlunniit illersorniarlugit imaluunniit allat pisinnaatitaaffii kiffaanngissuseqarnerallu illersorniarlugit pisariaqavissanngippat."

Namminerisamik inuuneqarsinnaatitaaneq ilaqtariittullu inuuneqarsinnaatitaaneq allaaserisap 8-p ilaatigut qulakkeerpai. Namminerisamik inuuneqarsinnaatitaanerup ilaqtariittullu inuuneqarsinnaatitaanerup qanoq paasineqarnissaat Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqtatigiisummi atituumik nassuiarneqarpoq. Taanna inatsisikkut aalajangersagaasumik pisinnaatitaaffiuvoq ajunngitsoq, inuit a-taasiakkaarlutik namminerisaminnik inuuneqarsinnaatitaanerisa ilaqtariittullu inuuneqarsinnaatitaanerup qulakkeerneqarnissaannik siunertaqartoq. Naalagaaf-fik oqartussaasullu inatsisiliornerminni inatsisikkut aalajangersagaasumik pisin-naatitaaffimmik taassuminnga isiginnillutik/mianerinnillutik aaqqissuussissasut tamatuma aammattaaq nassataraa.

Isumaqarpunga A1-imi uninnganermi malittarisassani imm. 11 Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqtatigiisummi allaaserisamik 8-mik, kialuunniit namminerisamik inuuneqarnerata ilaqtariittullu inuuneqarnerup ataqqineqarnissaannik pisinnaatitaaffiisumik, unioqqutitsisuusinnaasoq.

A1-imi uninnganermi malittarisassani inerteqqummut tunuliaqutaasutut isiginia-gassaq paasisinnaagaluarlugu kaammattuutigaara aalajangersagaq taanna Tarnikkut Nappaatilinnut Immikkoortortaqrifiup A1-ip isumaliutersuutigissagaa, matumani tamanna sukumiinerusumik oqaloqatigiissutiginiarlugu Peqqissutsimik Naalackersuisoqrifiup attaveqarfigineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqrifiup nalunaarusiaagallartoq pillugu imm. 11 pillugu oqaatigivaa:

”Misissuisoqarnerata kingorna malittarisassat aamma allanngortinneqarsimapput, tassani ersersinneqarluni immikkoortortaqrifimmi napparsimasut napparsimasoqatiminnik atoqateqarsinnaanngitsut, tassani napparsimasup killissarititaasa qaangerneqannginnissaat qulakkeerniarlugu. Napparsimasut ilaat nammineersinnaanngillat imaluunniit nammineersinnaanngilluinnartarput, imaluunniit tarnikkut nappaammik peruluuteqarnerminni iliuuseqarsinnaasarput kingusinnerusukkut peqqissimissutigisaminnik imaluunniit qanoq innermikkut aalaakkaasuumagaluarunik iliuuserimasimassanngisaraluaminni. Tamatuma saniatigut init uninngaviusartut inunnut marlunnut

uninngavissanngortinneqarsimapput. Taamaammat immikkoortorta qarfimmi atoqatigiittoqarnissaanut inerteqquteqalernissaq pisariaqarsimavoq. Napparsimasut tarnikkut nappaatilinnik katsorsaaneq pillugu inatsit naapertorlugu pinngitsaaliissummik tigummigallagassanngortinneqarsimanngitsut aappaminnut pulaarusukkunik sukkulluunniit immikkoortorta qarfimmiit anisinnaapput. Taamaammat immikkoortorta qarfimmi napparsimasut akunnerminni atoqatigiittannginnissaannut malittarisassaliorsimaneq nammineq inuttut ilaqutariittullu pisinnaatitaaffimmik tamanna unioqqutitsinerunngilaq.”

Suli isumaqarpunga illup iluani malittarisassami Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi artikel 8-mut tamanna assortuuttuusinnaasoq. Aamma naliliininni isumaga unaavoq, inuup nammineerluni kiffaanngissusianut akulerunneq taama annertutigisoq ersarissumik aamma qularnaatsumik inatsititigit tunngavissaqartariaqartoq.

Aalajangersimavunga killiliineq taanna immikkoortinniarlugu suliaq nammineerlunga misissuiffiginninnermik aallartitsiviginiarlugu.

Nalunaarusiamut uunga atatillugu apeqqut annertunerusumik sammeq-qissanngilara.

A1-imi uninnganermi malittarisassani imm. 18-ikkut makku aalajangersarneqarput:

“Matut unnuarsiortumit parnaarneqassapput nal. 24.00, aatsaallu 06.00 ammarneqassallutik. Matut suulluunniit sulisunut saaffiginnilluni ammarneqarsinnaapput.”

Matut sorliit parnaarneqartarnersut misissuiartortut misissuinnermik erseqqinnerusumik apeqqutigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat A1-ip matua ilorleq nal. 24.00 parnaarneqartartoq, avataaneersunik susassaqqanngitsunik unnuakkut isertoqartarnissaa kissaatigineqqanngimmat. Imaanngilaq uninngasut aneqqusaanngitsut. Uninngasut anillutik pujortariarusukkunik allatulluunniit iliorusukkunik sulisunut saaffiginninnissaminnut periarfissaqartuaannarput.

Paasissutissiissutigineqartut tusaatissatut tiguakka.

Tikilluaqqusissutitut quppersakkami quppernermi 6-imi makku allassimapput:

“Pulaartarfiit

Ullut tamaasa: Nal. 16-17.00 aamma nal. 19-21.

Arfininngorneq sapaallu: Nal. 10-17 aamma 19-21.

Meeqqat 18-it inorlugit ukiullit immikkoortortaqarfimmut iseqqusaangillat. Taamaattorli meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik ilaqutaannillu pulaartitsisoqarsinnaavoq, sulisut erseqqinnerusumik isumaqatigiissuteqarfigalugit.”

Meeqqat 18-it inorlugit ukiullit angajoqqaaminnik unitsitsisoqarsimappat unitsinneqarsimasumut pulaarsinnaanerinit periarfissat misissuiartortut misissuinermit apeqqutigaat.

Pisortaqatigiit oqaatigaat A1 ineeqqanik pulaartarfiuteqanngitsoq. Taamaattumik A1-imut pulaartut uninngasut allat akornanniittariaqartarput. Taamaallaat A1-ip ataani inimi allerpaami (sammissassaqaqtitsivimmi) nalunaaquttap akunneri ataa-siakkaarlugit pulaartitsisoqarsinnaavoq, pulaartoqarnermimi sulisumik najuuttoqartartussaammat. Sapaatit akunnerisa naanerini pulaartitsisoqarsinnaangilaq, sulisussaaleqineq pissutigalugu.

Meeqqat 18-it inorlugit ukiullit A1-imi pulaaqqusaannginnerat tamanna pissutigalugu aallaaviuvoq.

Isumaqarpunga ilaqutariittut inuuneqarsinnaatitaanerup tunngaviusumik pisinnaatitaaffiunera isiginiarlugu ernumanartoq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissummi allaaserisaq 8, assersuutigalugu angajoqqaq uninngasoq killilerujussuarmik periarfissaqarsinnaammat meeqqaminik pulaarneqarnissamik. Allaaserisaq 8 pillugu itinerusumik qulaani allaaserineqarpoq.

FN-imi isumaqatigiissummi allaaserisaq 9-p malitsigisaanik meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit (matuma kingorna meeqqanut isumaqatigiisut), tassa meeraq pisinnaatitaavoq ilaqutariittut inuuneqarnissamik aamma

angajoqqaaminut atassuteqarnissaminut. Allaaserisaq 9-mi
ersersinneqarpoq:

” 1. Naalagaaffiit peqataasut qularnaassavaat, meeqqap angajoqqaaminiit, taakkua piumasarinngisaannik, avissaartitaannginnissaa, taamatumani pineqaratik pisortat aalajangiisinnaatitaasut, aalajangiinerilu eqqartuussivinnit nalilernerqarsinnaatitaasut, inatsisit periaatsillu atuuttut naapertorlugit aalajangiippata, taamatut avissaartitsinissaq meeqqamut pitsaanerusussat naapertorlugit pisariaqartoq. Taamatut aalajangiineq pisariaqarsinnaavoq pisuni immikkut ittuni, assersuutigalugu angajoqqaat meeqqamik atornerluisimatillugit imaluunniit sumiginnaasimatillugit, imaluunniit angajoqqaat avissaaqqallutik inuuppata, meeqqallu najugaqarfissaa aalajangiiffigineqartussanngorsimappat.

2. Immikkoortoq 1 naapertorlugu suliassat suulluunniit sularinerini illuatungeriit soqutiginnittut eqqartorneqartut tamarmik, suliap sularineranut peqataanissamut isummaminnillu saqqummiinissamut periarfissinneqassapput.

3. Naalagaaffiit peqataasut ataqqissavaat, meeqqap angajoqqaami arlaannit imaluunniit angajoqqaaminiit tamanit avissaartitaasimasup, akuttoqatigiimmik nammineerluni attaviginnissinnaajuarnissamut aamma angajoqqaaminik tamanik toqqaannartumik attaviginnittarnissamut pisinnaatitaaffeqarnera, taamaaliornissaq meeqqamut pitsaanerusussamut akerliunngippat.

4. Taamatut avissaartitaasimaneq naalagaaffiup peqataasup iliuserisaasa nassatarippassuk, soorlu angajoqqaat aappaata tamarmilluunniit tigusarinearallarnerat, parnaarunneqarnerat, nunamiit anisitaanerat, aallartitaanerat imaluunniit toqunerat (tamatumani ilanngullugu sumilluunniit pissuteqartumik toqukkut qimagunneq, inuup pineqartup naalagaaffimmit isumagineqarnerata nalaani pisoq) imaluunniit meeqqap nammineq toqunera, naalagaaffiup peqataasup qinnuteqartoqareerneratigut angajoqqaat, meeraq imaluunniit pisariaqassappat ilaquataasup allap, ilaquataasup najuutinngitsup imaluunniit ilaquataasut najuutinngitsut sumiinnera imaluunniit sumiinnerat pillugu pingaarutilinnik paasissutississavai, paasissutissiinissaq meeqqap atugarissaarneranik ajoqusiissanngippat. Naalagaaffiit peqataasut aammattaaq qularnaassavaat taamatut piunasaqaammik saqqummiussinerup imminermini, inummut pineqartumut inunnulluunniit pineqartunut ajoqusiinermik nassataqannginnissaa..”

Allaaserisaq 9 naapertorlugu aallaavittut meeraq pisinnaatitaaffeqarpoq angajoqqaani najugaqatigissallugit. Meeqqap pisinnaatitaaffigivaa angajoqqaani tamaasa atassuteqarfigiinnassallugit, meeraq angajoqqaajusup

aappaanit imaluunniit marluutillugit avissaaqqagunigit. Naalagaaffiup suliaasarivaa atassuteqarfeqatigeeqqilernissaat, avissaaqqaneq naalagaaffiup iliuuseqarneratigut pineranik pissuteqarpat.

Isumaqarpunga meeqqap pisinnaatitaaffii unioqqutinneqartut A1-imi piffissat pulaartarfiusutigut tak. meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiisummi allaaserisaq 9, imm. 3 malillugu.

Tassunga atatillugu malugeqqussavara, ulluinnarni piffissat pulaarfiusinnaasut tassaammata nal. 16-17 aamma 19-21. Isumaqarpunga piffissaq igissagaanni sivikitsuarsuusoq, pingaartumik isiginiarlugu, immikkoortortaqrifiup sulisuinut aamma ullormi pineqartumi pilersaarutit sinnerinut nalimmassarneqartussaammat kiisalu aamma ulluinnarni pulaartussamut nalimmassarneqartussaalluni.

Pingaartumik uninngasut 18-it inorlugit ukiulinnik meerallit eqqarsaatigalugit pulaartoqarsinnaanerup pitsanngorsaavigineqarnissaanut periarfissat Tarnikkut Nappaatilinnut Immikkoortortaqrifiup A1-ip misissussagai inassutigaa.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqrifiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigivaa meeqqat 18-it inorlugit ukiullit inimut katsorsaavimmut pulaarsinnaasut.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

Misissuiartortut A1-imi angallanneqarnerminni maluginiarpaat A1-imi uninnganermi malittarisassat A1-imi nivingatinneqartut. "Immikkoortortami matoqqasumi" uninnganermi malittarisassat "immikkoortortap matoqqasup" matuani immikkut nivinngarneqarsimapput. A1-imi pulaarnermi malittarisassat 2019-imi oktoberimi ullulernerqarsimasut A1-ip ilaani allammi nivinngarneqarsimapput.

Paasisara unaavoq pulaartarneq pillugu malittarisassat, A1-imi uninnganermi malittarisassat aamma "immikkoortortami matoqqasumi" uninnganermi malittarisassat uninngasunut, pulaartunut sulisunullu paatsuunganartuullutillu imminnut ataqatigiinneqanngitsutut isikkoqartut.

A1-imi uninnganermi malittarisassat, malittarisassat allat kiisalu A1-imi nivinngarneqarsimasut allat Tarnikkut Nappaatilinnut Immikkoortorta qarfiup A1-ip sukumiisumik aqqissuullugillu nutartissagai kaammattuutigaara.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigaa misissuiartornerup kingornatigut illup iluani malittarisassat iluarsaanneqarlutillu nutarsagaasimasut.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

13. Unitsinneqassagaanni piunasaqaatit

Pisortaqatigiit misissuinerme oqaatigaat innuttaasut tamatumunnga peqatigitillugu ulorianartuunngikkaluarlutik psykoseqartut ikiornissaat inatsit atuuttoq tungavigalugu ajornakusoortuusoq.

Pisortaqatigiit itisilerutitut oqaatigaat napparsimasup pinngitsaaliinikkut katsorsarneqartussatut qaqugukkut unitsinneqarsinnaanera nassuiaruminaatsuusoq, katsorsaanikkummi pitsanngoriartoqarnissaa tungavilersuutigineqarsinnaasussaamat. Ulorianaateqarneq pissutigalugu unitsitsinerni nassuiaaniarneq ajornannginnerusarpoq, napparsimasummi ulorianassusiata tungavilersuutiginnissaa ajornannginnerusarmat.

Pisortaqatigiit oqaatigaat paasinninnertik unaasoq taamaattoqarneratigut innuttaasut arlallit sumiginnarneqartartut.

Suliassaqarfimmi tassani inatsisiliornikkut suliniuteqarnissamut tungavissaqarnerusoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup A1 immaqalu Nakorsaaneqarfik oqaloqatigalugit isumaliutersuutigissagaa kaammattuutigaara.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaagallartoq pillugu oqaatigaa naalakkersuisoqarfiup peqqinnissaqarfimmi aqutsisut aamma nakorsaaneqarfiup innuttaasunut tarnimikkut peruluttunut peqatigitilluguli uloriananngitsunut tungatitamik nutaamik inatsisiliornissami iliuuseqarnissamut pisariaqartitsineq qulaajaaffigineqassasoq.

Oqaatigineqartut maluginiarpakka.

14. Kommuninik ilaqutaasunillu suleqateqarneq

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat kommuninik suleqateqarneq ajornartorsiuteqarfiusoq. Uninngasoq angerlartinneqartoq pillugu nalunaarut suliarineqaraluartoq kommunimullu nassiunneqaraluartoq kommunit inissaqartitsineq, suliffissaqartitsineq, isumaginninnikkut pisartagaqartitsineq il.il. eqqarsaatigalugit qisuariartannginnerat A1-ip misigisarpaa. Pisortaqatigiit oqaatigaat piffissaq sivisulaartoq ingerlasinnaasartoq, innuttaasorlu tamatuma kingornatigut A1-imut unitseqqinneqartartoq, tamatumuuna angerlarsimaffeerussimalluni, suliffissaaleqisuulluni il.il. Pisortaqatigiit oqaatigaat A1-ip kommunit innuttaasunut iliuusissanut pilersaarutit suliarineqarnerini assorujussuaq ikiortarai, kommunilli iliuusissanut pilersaarutit malillugit iliuuseqarsinnaaneq ajortut.

Paasisara unaavoq A1 isumaqartoq kommunit innuttaasunik tarnikkut nappaatinnik ikiuiniarlutik naammattumik iliuuseqarneq ajortut.

Pisortaqatigiit oqaatigaat A1 isumaginninnermi siunnersortimik A1-ip kommuninut susassaqtunut attaveqarneranik pilersitsisussamik attaveqarnerullu ingerlaneramik isumaginnittussamik atorfinitsitsisimasoq.

Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat paasinninnertik unaasoq kommunit pinaveersaartitsinngitsut ornigullutilluunniit ikiuisanngitsut. Naak A1 nalunaarutiginninnermik kommunimut nassiussisimagaluartoq napparsimasorlu pillugu ernummateqaraluartoq A1-ip suliniuteqalernissaa kommunit utaqqiinnartarpaat.

A1-ip ernummatigisaa isornartorsiuineralu kommuninut tusarniaatiginngilara.

15. Malitseqartitsiviginninneq

A1 qinnuigaara nalunaarusiamik matuminnga sulisunut, najugaqtunut aamma ilaqutaasunut ilisimatitsissuteqassasoq.

Nalunaarusiap matuma assilineqarnera ilisimatitsissutitut nassiuppara Peqqissutsikkut Naalackersuisoqarfimmut aamma Nunatta Nakorsaaneqarfianut.

Matumuuna A1-imi misissuineq naammassineqartutut nalilerpara.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigissavara qulaani imm. 12-imi oqaatigisattut pisimasoq immikkoortortaqaqarfimmi kinguaassiuutitigut atoqateqaqqusinngineq pillugu nammineerluni misissuiffiginninnermik aallartitsivigisassatut immikkoortippara.

Nalunaarusiaq una ukiumoortumik nalunaarusianni 2023-mut tunngasumut ilanngunneqassaaq tamanullu takusassiarineqassalluni nittartakkani, www.ombudsmand.gl.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni sulihamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq Ombudsmandip misissuinerata takutippagu Ombudsmandi Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut kommunalbestyrelsimulluunniit suliaq pillugu nalunaaruteqassaaq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuineranut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananeranut ingerlanneqarneranullu

tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 17-ikkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut suliassaq isumaqatigiissummut ilassummi aalajangersakkat tunngavigalugit isumagissagaa.

Isumaqatigiissummut ilassut taanna tuluttut "The Optional Protocol to the Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment"-imik (naalliutitsisarneq allatullu peqqarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaasarneq akiorniarlugit isumaqatigiissummut ilassummik nammineq piumassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasumik) taaguuteqarpoq, naalisarlugu OPCAT-imik taaneqartartoq. Isumaqatigiissummut ilassut OPCAT taanna Udenrigsmistereqarfiup nalunaarutaatigut nr. 38-kkut, 27. oktober 2009-meersukkut ta-manut saqqummiunneqarpoq.

Isumaqatigiissummut ilassutip OPCAT-ip siunertaa tassaavoq sumiiffinni inuit kif-faanngissusiiagaaffigisaanni nunat tamat suliniaqatigiiffiini nunamilu namminer-mi oqartussaasut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut akuttunngitsu-mik misissuiartortarnerinik pilersitsisoqarnissaa, naalliutsitsisarneq allatullu peq-qarniingartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnit-tarneq pillaasarnerluunniit pinaveersaartinniarlugu.